

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske pete vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Herbst — kriv vse avstrijske mizerije.

(Iz državnega zbora.)

Z Dunaja 23. jan. [Izv. dop.]

Uže dolgo nij bilo take razdraženosti v državnej zbornici, kakor v današnji seji po govoru nemškega ustavovernega poslanca Auspitzja z Moravskega. Mož je dozdej zvesto služil v Herbstovej nemško ustavovernej gardi; tem bolj se je vse čudilo, ko je denes začel proti Herbstu zabavljati, in sicer na tak nezasišan način, da bi si nikdo iz principi jalne opozicije kaj takega ne bil upal povedati, kar je Auspitz, ker bi s tem le provokiral bil veliko zaupnico Herbstu od strani cele ustavoverne stranke. Auspitz je bogat fabrikant na Moravskem, cenijo ga za 5 do 6 krat nega milijonarja, in da si je „obrezan“, ne more se mu očitati, da bi imel umazane roke. Odohraval je v svojem današnjem govoru orijentalno politiko, ker je na balkanskem poluotoku le slovansko kristijanski življenjski kulturonosen, turški pa protiven vsakej kulturi. Zato — tako je dejal — je neumno karati okupacijo Bosne, in zahtevati, naj se Avstrija ne vmešava, ampak naj vse Rusiji prepusti. Še menj patrijotično pa je, reče Auspitz, vedno naglašati in prav v črno slikati slabo finančno stanje Avstrije, ter nas tako pred Evropo omadeževati. Obrnivši os svojega govora proti Herbstu, reče: In kdo s posebnim veseljem s tem orožjem maha in naše rane razkriva? Isti mož, ki je po mojem najgloblješem in srčnem prepričanju najbolj kriv, da so avstrijske finance tako na nič prišle; tisti mož, ki je imel žalostni pogum, da je s svojo žalibože tačas

še premogočno besedo vstopil za železnico Plzen-Eisenstein, in s tem inavguriral celo rajdo tako zvanega saniranja (ozdravljenja) in državnega podpiranja in pripomaganja, kar je naše državno gospodstvo vedno huje oslabilo; tisti mož, s katerega sodelovanjem se nij samo 80, ampak 120 milijonov goldinarjev na nepotreben način izdalo, in ki pri tem niti najmanjše skrbi nij imel zaradi novih davkarskih bremen. Ako so vsa ta dejanja Avstrijo pripravila do tega, da bi zdaj nezmožna bila za kako akcijo, potem so bili politični pregrehi in državni nevarni atentati, katere presega le še čudna doktrina tega moža o parlamentarizmu, ki našemu ustavnemu življenju hujše rane seka, nego katerakoli absolutistična vlada. Prepustim bodočemu zgodovinopiscu povedati, kako je visoko obdarjeni ta mož, nekdanji dika in ponos naše domovine, zagazil na kriva pota, in kako tiranje osobne politike nij samo na kvar vladarjem, ampak tudi narodnim zastopnikom.

Ko je govornik končal, so bili v prvem trenutku nemški ustavoverci tako silno osupnjeni, da iz početka še za sikanje nijso sape imeli. Knez Auersperg se je sicer škodoželjno in porogljivo smijal, in prikimaval Auspitzu, ko je njegovega nagajalca trančiral, ali končno, da si se mu je poznalo, kako ga veseli to razmesarjenje Herbstja, je tudi okolo stoječim govoriti začel za „decorum“, da je ta napad vendar le prehud.

Ker Herbstja nij bilo v dvorani, so uže mej govorom Auspitzovim nekateri poslanci tekli po njega, a prišel je v dvorano še le, ko je Auspitz uže bil ponehal.

Ves bled je bil Herbst od jeze, in tako razkačen, da je takoj mislil besedo poprijeti.

Prijatelj njegov Dumba, ga je moral s silo odvesti iz dvorane, da ne bi prišlo še do večjega škandala.

Ker ima Herbst še vedno veliko vpljiva v svojej stranki, gotovo mu bodo dali kako zadostenje. (Glej pol. razgled. Ur.) A vse to nič ne pomaga. Resnica je in ostane, kar je Auspitz rekel, da vsem homatijam v Avstriji je bil, in je še kriv vodja ustavovercev Herbst! In da se mu je jedenkrat to v obraz povedalo, in sicer povedalo od nemške ustavoverne stranke, to je dobro, in utegne vsaj ta nasledek imeti, da Herbstova zvezda nikoli več ne bode tako svetila, kakor še dozdej.

Po seji sem videl na „Ringu“ šetati se Auersperga z Andrassyjem v živahnem pogovoru. Nikdo se ne bode bolj veselil tega Herbstovega raztelesenja, kakor grof Andrassy.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 25. januarja.

V notranjej avstrijskej politiki je največji dogodek današnjega dneva opravičeni pa ostri napad nemškega poslanca Auspitzja na dr. Herbstja, tega Mefista avstrijskega parlamentarizma, tega glavnega soočeta narodne zavisti in razdraženosti mej Nemci in Slovani v Avstriji, odkar je ona ustavno vladana. — O tem vsem poroča na prvem mestu današnjega našega lista dunajski dopisnik. — Tukaj le še pristavljamo, da se je 60 nemških ustavovercev 23. jan. zbralo, kateri so na predlog dr. Koppa Herbstu „v interesu ustavoverne stranke“ (ne pa resnice) zaupnico izrekli. Herbst se je zahvalil, a obžaloval, da ga 18letno delovanje ne brani taci napadov, pa je zagotavljal, da je pošten človek.

Z Dunaja poroča „Pol. Corr.“ zaradi naredeb zoper razširjenje kuge iz Rusije, da

Listek.

Ženitev iz nevaščljivosti.

Tudi tako nekako pred pustom je bilo, ko sem šel pred kacimi petimi leti okolo polu dne počasi skozi ljubljansko Zvezdo od gledališča proti kazini povprek. Ne vem kaj sem premišljeval, da nijsem dosta pazil na ljudi, temuč sem bolj v tla gledal, tembolj, ker je bil velik sneg, tako, da je kameniti oče Radecki, ki v sredi Zvezde premišlja o zdanjih avstrijskih prusijanih lepo belo kučmo na glavi imel.

„O, servus! Kaj pa ti delaš?“ zaslišim znan vesel glas, in moj prijatelj Zavrlec, ki ga uže tri leta nijsem videl, stal je pred menoj in mi roko molil.

„Od kod pa ti?“ vprašam ga nekako hladno, ker me je ravno iz mojih misli vzbudil.

„Jaz sem te vprašal, kaj ti kaj počneš, odgovori prvi, potlej vprašaj?“ reče oni.

„Nu, veš, tako tja v en dan sem premišljeval, sam ne vem kaj.“

„O ti pustina ti, če dalje huje je s toboj! Uže od daleč sem te izpoznal in precej sem videl, da uže pet črevljev pred toboj hodi dolgčas, dve pedi za toboj koraka žalost, na levici ti visi čmerika, a na desnici te spremlja črna skrb. Uže vidim, da nijsi še oženjen. Kaj ne da nijsi?“

„Nijsem še, hvala Bogu,“ odgovorim. Naj tudi še pristavim, da prijatelju nijsem čisto nič zameril, da me je tako grdo oštel in obložil z dolzim časom, žalostjo, čmeriko in skrbjo.

Obesi se mi za podpazuho in oba kreneva po Zvezdi navzgor v čitalnično restavracijo na čašo predkosilnega piva.

„Tè povej mi, zakaj se vendar ne oženiš?“ vpraša me prijatelj Zavrlec zopet.

„Zakaj se pa ti ne?“ vprašam ga jaz. Imam uže tako navado, da se rad s protivprašanjem odgovorim na sitnosti izogibljem.

„Kdo je rekel, da se ne. Jaz sem uže popolnem, z obema nogama v vojnih sv. zakona, poročen uže dva meseca in pol,“ pripoveduje mi on važno.

„Kaj vruga! Kóga si pa vzel? Lepó? Mlado? Dosti priženil?“ vprašam jaz, a spoštovana bralka naj se ne škandalizira nad suhim načinom mojih vprašanj: midva z Zavrlecem sva bila od nekdanj vajena mej soboj drugače govoriti nego z drugimi ljudmi.

„Kogá sem vzel? Ali se spomniš na tisto deklico, ki nam je opóludne pri kosilu stregla, ko si pri meni bil?“

„Tisto kletarico, rudečelično? Kako jej je uže ime? Da, Bertka, Bertka, ne? Tisto si vzel?“

„Lih tisto!“ prikima prijatelj vesel, kakor da bi bil Bog zna kako srečo povedal mi.

je bila 24. t. m. pri ministru Auerspergu konferenca zastopnikov naše in nemške vlade, pri kateri se je sklenilo, poslati zdravnike na mesto kuge, da se prepričajo o bolezni, paziti na uvoz raznih stvari, oziroma prepovedati uvažanje, paziti na čiščenje vagonov, ali popolno zapretje meje uvesti, če bode sila.

Bruselskemu ruskemu glasilu „Nord“ se piše z **Dunaja** 16. t. m.: Novo leto obeta Cislejtaniji več dobrega. Dualizem je veljavo izgubil v parlamentarnih malih prepirkah, a obnovena nagodba z Ogersko nobene sreče ne obeta stvariteljem.

Vnanje države.

Iz **Peterburga** poroča najnovejši oficijalni telegram 24. januarja: V Vetljanki nij nobenega slučaja kuge od 21. t. m., v drugih krajih nobenega od 17. januarja.

Črnogorski senator in vojni minister Mašo Vrbica je bil te dni na Dunaji. Hotel je, da se naredi določna pogodba, koliko ima Avstrija pravice nadzorstva nad luko Barsko, in pa to je baje želel, da bi Avstrija na porto pritiskala, naj izprazni Podgorico in Spuz. Razen tega je terjal naj Avstrija Črneji gori povrne 8000 dukatov, katere je potrosila za hercegovske begunce.

Iz vzhodnje Rumelije se poroča v „P. C.“, da je tam mej **Bolgari** vse pripravljeno orožje prijeto, kadar Rusi otidejo, in se ustavljati vsemu turškemu vplivu. To ne bo teško, ker Rusi so Rumelijo v 18 vojnih okrajev razdelili, vsakemu jednega batalijonskega komandanta dali; vsak orožja zmožen Bolgar ima uže dobro puško odtragušo, in jej je privajen.

Na **Francoskem** po kmetih pada bonapartizem če dalje bolje. A legitimisti upajo nekoliko sedežev pridobiti, ker je duhovščina močno zanje. Tudi mislijo, da jim bode prenačljeno ravnanje republikancev na korist hodilo.

V zbornici je bil nasvet Laisantov, naj se vojaška služba na tri leta zniža, v pretres vzeti; vendar je dvomljivo, da bi pri končnem glasovanju prodrli. — Bonapartist Laroche Joubert je terjal, naj se sedež zbornice iz Versailles v Pariz preseli, kar je bilo odbito.

Iz **Draždan** se javlja, da je tja prišel 23. t. m. naš cesarjevič Rudolf, in bil od saksonskega kralja Alberta na kolodvoru pozdravljen.

Dopisi.

Iz Ormuža 24. januarja [Izv. dop.] († Anton Magdič.) Javljam vam žalostno vest, da nam je nemila smrt sinoči vzela jednega najznačajnejših narodnih mož, gosp. dr. Antona Magdiča. Pokojnik bil je izvršten in odličen narodnjak, naročnik skoraj vseh slovenskih listov, ud Slovenske matice in družbe sv. Mohora, mestni odbornik, ud okrajnega zastopa, in pa krajnega šolskega sveta.

„Skoro ti ne bi verjel,“ rečem.

„Verjemi, da je res, zakaj pa ne bi bilo. Nij li čedna ženska, ali kaj jej je? In ko bi jej prav kaj bilo, moja je zdaj in . . .“

„Jaz imam svoj kompliment pred njo narediti, moram jo „gospa“ titulirati, plašč in šal jej s pleč sneti in na kln ga obesiti, in tako dalje, vem, prijatelj. Ali če smem po starem odkritosrčno s toboj govoriti, čudim se ti pa vendar prav močno, da si se oženil, in takó oženil.“

Moj prijatelj se mi tako nasmehne, da sem vedel, da ga je prvotni humor nehal, a reče še navidezno vesel:

„Zakaj? Vedel sem, da se boš čudil, in radoveden sem bil uže prej, kaj ti porečeš. Reci naravnost, kar misliš.“

„Ne boš zameril?“

„Ne. Tebi ne. Še povedal ti bom potlej, kar nijsem dozdej nikomur. Tedaj, govori, zakaj?“

Povsod, pri vsakej priliki, je z mirno pa odločno besedo zahteval nam Slovincem prikratene narodne pravice. V celem okraju bil je jako priljubljen in čestit, in celó njegovi politični nasprotniki so ga vedno spoštovali; po grešali ga bomo ne samo mi, temveč tudi oni, kajti ranjki poznal je vse razmere, po stave in potrebe, katere se tičejo šole in občine, jako natančno, kakor drugi ne.

Spodbujeval je vedno mladino in prosto ljudstvo, naj bistri um z lepim slovenskim branjem, ter je s tem ljubezen do domovine, in lepega našega jezika oživljal. V njegovem domu videl si lepe slovenske običaje, besede njegove, in njegove družine, donele so ti v najlepši in najčistejši slovenščini. Tacih narodnjakov, kakor je bil pokojnik, potreboval bi mnogo naš narod — ali Bože mili — še od tega malega števila, kolikor jih imamo izgubimo jih vsako leto toliko! — Bodi mu zemljica lahka, in hvaležen mu spomin mej domoljubi po celem Sloveniji!

Iz Cerknice 24. jan. [Izv. dop.] Narodno bralno društvo je imelo svojo prvo veselico s petjem in plesom 19. t. m. Udeležilo se je okolo 80 oseb. G. Janez Milavec, je odstopil društvu sobo za čitanje brezplačno, in preskrbil nam dobro postrežbo, ter obče zadovoljil došle goste. Društveni odbor je sklenil v tem predpustnem času napraviti še dve veselici in sicer 9. in 23. svečana t. l. Slovesno bode obhajalo društvo svoje otvorenje na prostem v poletnem času, ko bode tujim gostom priložnost dana, občudovati naše slovito cerkniško jezero. Program te slovesne veselice bode se naznanil o svojem času.

Društvo šteje vedno več udov in ima sledeče časopise: „Slovenski Narod“, „Slovenec“, „Edinost“, „Soča“, „Slovenski gospodar“, „Novice“, „Danica“, „Zvon“, „Brenčelj“, „Obzor“, „Vienac“, „Cittadino“, „Vaterland“, „Fremdenblatt“, „Politik“, „Ill. Leipziger Zeitung“, „Floh“, „Buch der Erfindung“, „Ill. Chronik der Zeit“, „Weltblatt“, „Presse“, in „Schulzeitung“. Društvo si deloma samo vzdržuje te časnike, deloma mu pa jih izposujejo dotični udje naročniki.

Ravno nam je došel telegram iz Livna, kateri se glasi: Blagorodnemu gospodu Grbicu v Cerknici. Dragim narodnjakom mojo in mojih vojakov najlepšo hvalo za častiti in uljudni spomin. Prieger.

Bog daj, da si to naše mlado društvo pridobi toliko društvenikov, da bode stalo sta-

novitno, ter delalo na blagor svoj in svoje mile slovenske domovine.

Iz Borovnice 24. januarja. [Izv. dop.] Ne vem, je li vsem v Borovnici pero zaručavalo, da nikdo nič ne poroča o veselem narodnem večeru, katerega je napravilo „bralno društvo“ v nedeljo večer. Dovoljujem si torej jaz ob kratkem nekoliko izpregovoriti. Novo izvoljeni odbor hoče nas letos večkrat razveseliti. Temu nasledek je tudi, da smo imeli v nedeljo veselico, zabavo s tombolo, in kar je od nekaj še posebno primerno za „predpust“ — tudi ples. Če tudi je bila veselica le bolj za domače in po domače, vendar so nas vrli gospodje narodnjaki z Vrhniške v obilem številu počastili, za kar jim še posebna zahvala tembolj, ker se je Borovničanov razen dveh res na Vrhniški pogrešalo. S tem so Vrhničanje skazali, da niso strankarski, temveč, da jim je le za stvar. Tudi iz Preserja in iz okolice njegove so se v precejšnjem številu udeležili naša narodne zabave, za kar jim tudi posebno priznanje. Vidi se, da se je jel tudi pri njih narodni duh vzbujati, ter da napredujejo v narodnem obziru.

Dne 16. prihodnjega meseca napravi naš odbor zopet vesel večer, h kateremu se bode še posebno vabilo izdalo in tudi program določil. Da se vidimo omenjeni dan z mnogimi prijatelji! Do svidenja pa: zdravstvujte!

Iz Gorice 23. jan. [Izv. dop.] V uvodnem članku vašega lista od nedelje 19. t. m. pišete mej drugim: „Nemškutarji čutijo, da izgube veliko, kadar jim odpade ona glavna podpora, brez katere so nišla . . . Boje se novih volitev, ker čutijo, da na Kranjskem Deschmani in Supani, na Štajerskem Seidli, na Goriškem Winklerji ne bodo več v državnem zboru sedeli“. Da, na Goriškem je skrajni čas, da bi se duhovi pomirili, ter združeni vrgli Winklerja kimovca, tistega Winklerja, jedinega po Slovincih voljenega poslanca, ki nij nikoli za Slovence glasoval, še menj pa zanje usta odprl.

Pravijo, da je nekda politično društvo sklenilo — uže pred davnim — temu, ne „naše gore listu“ poslati zasluženo nezaupnico, a do sedaj nij kaj enacega niti v „domaćih stvareh“ objavilo, nikari pa kaj storilo.

Tukajšnji „L' Isonzo“ nam je bil obljubil, da bode zaporedoma česal slabo gospodarstvo goriškega lahonskega mestnega zbora, enako oni laško klerikalni, a tudi slovenskim težnjam zelo nasprotni „L' Eco“. Sedaj pa

„Prvič, veš, si ti tako vendar preveč materijalist, ali kako bi bolje rekel, samopridec; zato sem mislil in bi bil stavil kaj, da bodeš pri ženitvi gledal na penez, na nevestin groš, vsaj nekoliko. Drugič si vendar literarno omikan človek in zapazil sem vselej pri tebi zanimanje za mnogokaj, kar taka gospica kletarica ne umé, torej ne more biti želje vredna soproga izobraženčeva. Tretjič se še prav do bro domišljam, da sva se v zadnjič, ko sem bil pri tebi in sva v onej krčmi skupaj kosila ter nama je stregla, midva prepirala o vprašanji: ali je lepa ali nij lepa. In kdo je je trdil, da nij lepa? Ti sam. Pa če se ne motim hodil si uže dve leti tja kositi in ona je bila zmirom tam.“

„Tri, tri leta.“

„Nu vidiš. Če bi se bil zaljubil v njo, bil bi se vendar uže prej imel.“

„Ravno to je, brate. Po pravici ti zdaj povem, kako je do tega prišlo. Če uže vse

moje mladostne grehe veš, vedi še to. Saj te poznam, da ostane mej nama. Kesam se ne, a samo zato ne, ker si domišljam, da se ne, ker si pripovedujem, da bi bilo kesanje neumno. Kar je, to je. Vendar v drugič bi kaj tacega ne storil. Res je, kar praviš: Omikanemu človeku je teško navezan biti na neomikano stvar. Duh je vendar le, če prvi ne, pa drugi, a biti mora, drugače je jomene. Zoper to je pa le jedno zdravilo, namreč lehkomiselnost.“

„Da, lehkomiselnost, največja zablajivka in posrednica zakonov“, rečem jaz.

„Nu, in da ti po pravici povem, tudi mene je zvalila. Veš kakó? Kakor sem ti rekel, tri leta sem videl dekleta, ki je zdaj moja žena, vsak dan, vsako opoldne in skoro vsak večer. A mi niti na misel nij prišlo, da bi se bil zaljubil v njo. Niti simpatična se mi nij zdela. Služabni duh, družega nič; k večjemu, da sem kaj pošalil z njo; včas, ka-

oba ta dva lahonska kompanjona molčita, ter s plaščem pozabljivosti pokrivata vse dozdanje homatije, ter mizerije goriškega municipija. Pravijo ljudje po mestu, da so se Lahi mej soboj „poglihali“.

Dne 9. januarja kot letni dan smrti Viktorja Emanuela, bile so pri dotičnej slavnosti v Vidmu (Udine) zastopane tudi zastave: Trente, Trsta in Dalmacije a „per convenienza“ od italijanske policije konfiscirane.

Sinoči mi je pravil pošten Goričan — ne vem, če bo res, — da nameravajo goriški rokodelci in sploh nižji „publikum“ na dan 25. letnice cesarjeve poroke, napraviti na starodavnem „Travniku“ veliko demonstracijo v avstrijskem smislu.

Iz Trsta 24. jan. [Izv. dop.] (Strah pred kugo) se dela uže tuli pri nas. Pravijo, da mi Tržačanje jo dobimo iz Rusije, kjer uže razsaja in se lahko še bolj razširi, najlažje po morskem potu iz ruskih obal, iz Odese in družih orientálnih luk, od koder ladije hodijo k nam. Uže se po tukajšnjih novinah dviga klic, naj pomorska oblast kaj stori za obrambo vladka te strašne pošasti, kajti kadar je enkrat kuga uže zanesena v našo sredo, potem bode prekasno misliti na obrambo. — Od druge strani se pa zopet trdi, da nij nobene nevarnosti, da so vesti in poročila o kugi pretirane, in da je ves strah nepotreben.

Resnica bode pač, kakor povsod, tudi tu bolj pri sredi. Škodljiva bi bila vsaka nemarnost in nepazljivost, in davkoplačevalec v državi pač sme baš v taci prilikah zanašati se, da bodo v prvej vrsti vsi poklicani vladni organi svojo dolžnost storili. Če se pa to zgodi, potem nij sile buditi in širiti mej ljudmi paniko, ki zavira promet in mirno redno življenje v obče.

Domače stvari.

— („Narodne tiskarne“) upravni odbor ima denes sejo ob 10. uri zjutraj v sobi uredništva „Slov. Naroda“.

— (Pomiloščenje.) Cesar je pomiložil v zadnji porotniški sesiji na smrt obsojene: Valentina Rozmana, Jakoba Brejca in Lucijo Hrastovec. Prvi bode sedel 20, drugi 18 in zadnja 12 let v teškej ječi.

— (Cesar) je daroval 300 gld. iz svojega za zidanje zasilne šole na Golem.

— (Trnovski fajmošter) gosp. Karun je dobil vsled cesarjeve naredbe od

18. jan. t. l. zlati križec za zasluge s krono v priznanje svojega dolgoletnega uspešnega delovanja v svojem poklici.

— (C. kr. okrajni glavar) v Logatci baron Gussich je kakor v nemških listih beremo, penzioniran. Mož je še mlad, torej ne vemo kako in zakaj. Okrajni glavar črnomeljski g. Mahkot pride v Logatec, v Črnomelj za glavarja pride nekov g. Weiglein, dozda podtajnik v ministerstvu, a g. Merk ostane v Kočevji kot glavar.

— (Nesreča na železnici.) Magazinški delavec na železnici v Mariboru, Karel Mlinarič je prestopal čez šine; ravno v tem hipu pride rezervna mašina, prime ga in vrže na tla, ter mu obe nogi stere.

— (Tiskovna pravda.) Baron M. Rast je vložil tiskovno pravdo proti „Marb. Ztg.“ pri okr. sodnji v Celji zaradi žaljenja časti.

— (Družbeniki družbe sv. Mohora) naj letnino za tekoče leto vsaj do konca meseca februarja pri poverjeništvih odrahtajo, pri katerih so do zdaj prejeli knjige. Poverjeniki za Ljubljano so: g. Karl Klun pred škofijo h. št. 14 v I. nadstropji, o. Joahim Jereb v frančiškanskem samostanu, in g. Fr. Porenta, kaplan pri sv. Petru.

— (O razbojniškem napadu ihanškega fajmoštra) g. Bartola se še poroča, da je bil napadovalec domači hlapec, in kar je huje, fajmoštrov bratič, ki si je hotel na ta peklenški način pridobiti denarjev, da bi se mogel potem poročiti z neko osobo, s katero je uže prej znanje imel. Na sled so mu prišli neki vsled tega, da je bila k farovžu pristavljena lestvica domača vzeta na farovškem podu, h kateremu je imel ključ samo domači hlapec. Tudi se je, ko so po dovršenem zločinu prišli v hlev, delal kakor da bi prav trdno spal, kar se je vsem zdelo čudno. Hudodelnika so uže prijeli in zaprli. Rana g. fajmoštra na glavi je prav huda; kost mu je odsekana do možganske mrenice, ki se vidi, pa nij nič ranjena. Upajmo, da rana za izvrstnega in dobrega gospoda fajmoštra ne bode imela nobenih hudih nasledkov. — Iz drugega vira se nam poroča: Ko so domači farovski in sosedje zvedeli, da so „razbojnik“ fajmoštra napali, jeli so plát zvoná biti. Vse se je zbudilo, vse vkup drlo, — le farovski hlapec, bratov sin ali nečak, ta se je delal, kakor bi spal, in ga nijso mogli doklicati. Tudi ga je g. fajmošter baje izpoznal, in obr-

„Bog začuvaj ziniti komu kaj.“ —

Zdajci pride nekov znanec, in se k nama prisede. Zaupnega pogovora v najinem odkritosrčnem štilu je bil konec.

Jaz prijatelja potlej nijsem več videl. Nijsva se več sešla. Ali če sem v šali rekel, da je njegova osoda predmet za humoresko, varal sem se. Življenje je naredilo iz nje — tragedijo. Leto kasneje sem zvedel, da se je moj prijatelj od žene ločil, ker je nečemu na gotov sled prišel, kar ne bi smelo biti. To ga je tako prijelo, da se je vedno bolj udal sladkemu vincu, ki od Horacijevih do Prešernovih, in do naših časov sicer tolaži nesrečne ljudi, a jim polagano tudi pomaga, da nekoliko prej odkurijo tjakaj, kjer nij skrbi. Moj prijatelj Zavrelec je preselil se uže lanske jeseni tja, Bog mu daj nebesa, in večna luč naj mu sveti. Zavojščak.

nivši se k njemu zaklical mu po družem udarci „Janez!“

— (Popravek in pristavek.) V zahvali iz Krškega naj se bere; gosp. Jugović 2 gld. namesto 1 gld.; darovala sta tudi č. g. A. Rupert dva klobuka, Fr. Zesser blaga za dve deklici.

Razne vesti.

* (O kugi) na Ruskem se mnogo piše po vseh novinah, a določnega se o njej še zdaj ne ve. Mej tem ko pravi od ruske vlade v astrahanski okraj odposlani zdravnik dr. Krasovski, da je ta bolezen, ki se je pričela meseca novembra prošlega leta v okraju Jenotajevsku, nevarna pljučna vnetica in zloben legar (tifus), očitajo same ruske novine vladi ruskej, da ne pove ona resnice ljudstvu, in trdijo, da je ta bolezen prava kuga. Tako piše v tem smislu dr. Keher v „Peterburgskija Vjedomosti“: „S prva se je trdilo o tej bolezni, da je „mrzlica“, kakšna, se nij določilo; iz „mrzlice“ so naredili potem „legar“, naposled nastala je pa iz tega „čuma“ ali kuga. Keher pravi: „Bolezen, kojoj daje dr. Krasovski različna imena, nij družega, nego kuga, ki je pod imenom „črna smrt“ po celej Evropi znana. Ako se pravi, da se pri tej bolezni združuje mrzlica in tifus, da nastopi potem pljučna vnetica, so to vsa znamenja, ki je ima kuga. Pri bolnih se je opazovalo, da so jim sesalne žleze otekale, — baš to je gotovo znamenje kuge. Tifus traje kake štiri tedne, ako nij posledica kuge; kar jih je pa v okraju Jenotajevsku zbolelo, umrli so vsi uže v malo dnéh. Bolezen tifus torej to nij. Pljučna vnetica ta bolezen sama na sebi tudi nij, kajti pri tej bolezni prikazuje se znamenja vnetice dušnikovih vej še le v prvem tednu; potem se znamenja hujša prikazujejo, in naposled prikaže se še le prava huda pljučna vnetica. Kar jih pa na tej kužnej bolezni zbolijo, imajo vsi takoj nevarno pljučno vnetico, — in to je znamenje kuge.“ — Jeden dopisnik iz Peterburga pa v berlinskej „Kreuzzeitung-i“ rusko vlado zagovarja in pravi: „Ruska vlada je novinarstvu slobodno pustila, naj to bolezen tako ali drugače imenuje, prepuštila je to zdravnikom, naj jej pravo ime dadó. Na novinarstvo nič ne vpljiva, ter tudi ljudstvu resnice ne prikriva. Storila je pa vse, kar je bilo mogoče, da bi se bolezen ne razširila; sklicala je v Peterburgu posebno komisijo, okužene kraje obmejila, zdravniki v množem številu iz Odese, Nikolajeva in Sevastopola so odšli v Jenotajevsk. Kvarantenje so se napravile na vseh cestah, trojni vojaški oklep je v odmerjenih presledkih okolo celega okuženega okraja, da se kužna bolezen ne zanesa v druge kraje. Vse to pa je ruska vlada naredila javno, ne tajno. Poročila, ki jih časniki trosijo mej svet, morejo tedaj le razburjenje prouzročiti.“ Tudi mi svarimo naše čitatele, naj nikar preveč ne verjemó novinarskim telegramom, ki stanje bolezni na Ruskem preveč črno rišejo.

* (Kolera.) Za izprembo in kakor da bi s kugo v Rusiji dovolj ne bilo, — piše se zdaj zopet, da v azijskej Turčiji kolera napreduje, hujša postaje.

* (Konji ubili.) Dae 14. t. m. je nek voznik za Bosno, Anton Reis, hotel s svojimi konji čez Savo pri Brodu. Spravil je svoje konje na ladijo in dal se prevažati. Konji se na vodi začno plašiti, razbijati in nesrečnega voznika s kopiti tako obunkajo po prsih in po glavi, da je revež v kratkem času umrl.

* (Prepozno.) Neki kamenosek v Londonu skočil je v reko Themse, ker je bil vsled „štrajka“ brez dela in njegova družina brez kruha. Ko so njegovo truplo prenesli na njegov dom, prišlo je pismo, da mv je njegova baš umrla teta v svojej oporoki zapustila 10 000 gl. — Prepozna je bila za njega.

* (O železniškem mostu) čez reko Ardo pri Adrianopolju, ki se je podrl, poroča se sledeče: Soboto dné 11. t. m. odrinil je ob 7 uri 20 minut mešan vlak iz Adrianopolja v Sarembej; vlak imel je mašino, tendar, 9

dar so me opravi nervoznega storili, bil sem ž njo tudi grob, kakor železnišk uradnik. Da je lepa, pridna in dobra — to sem še le potlej izprevidel ali izprevideti mislil, ko me je drug opozoril. Nek računsk uradnik, stara goba, uže okolo petdeset let, se je začel ženiti pri njej. Ker sem videl, da bi ga na vse zadnje še res vzela, jezilo me je. Ljubosumen sem postal prej, nego zaljubljen. Vidiš tako je prišlo, da sem rekel jedno besedo, izrečena je bila, ven, amen, pa „in nomine patris“ v cerkvi. Pojdi pa enako stori, če nemaš družega dela.“

„Dakle, da dete s pravim imenom krstiva, ti si se prav za prav oženil iz nevoščljivosti, iz zavisti. Da je ne bi drug vzela, vzela si jo ti sam. Originalno. Ko bi jaz s kakim slovenskim novelistom znan bil, precej bi mu tvojo skrivnost vtaknil v uho, hvaležen bi mi bil za snov: ženitev iz nevoščljivosti. Humoreska bi se dala pisati s tem motivom.“

vagonov za potnike in 17 za blago. Vlak se je blizal proti mostu čez reko Ardo, ki je prestopila svojo strugo in stala jeden črevelj visoko nad železniškim tirom. Ko je bil vlak na mostu, udere se most v reko; čez most prišla je le mašina, a tendar potegnil je vse vagone za blago in še dva vagona III. razr. za osebo soboj v reko. Z vlakom odpeljalo se je 44 oseb, vrnilo se jih je pa v Adrianopolj 40. Izmed železniških uradnikov našel je jeden smrt. Precej ko se je ta nesreča zgodila, šla je komisija preiskavat, iz katerih vzrokov da se je most udrl. Našla je 10 stebrov mostu in tudi tir na mostu popolnem v dobrem stanju, a 13. stebel zginol je v vodi, ki ga je izpodkopala. Izmed 27 vagonov pogreznilo se jih je 19. Vlak se je peljal previdno čez most, ki se je še-le meseca novembra popravil; kriva je te nesreče tedaj le reka.

Národno-gospodarska stvar.

Obrt z lesom na Kranjskem. *)

Orodja in razne stvari iz lesa izdelavajo se v mnogih krajevih Kranjske. Znamenit je ta del domačega obrta v sodniških okrajih: Ribnica, Kočevje, Velike Lašče in Lož; a tudi iz bobinske doline in Bleda, kakor tudi še iz nekaterih vasi idrijskega, loškega in kranjskega sodniškega okraja prineso se iz lesa izdelane reči na prodaj. Škafe, bane, sodce, čebre in druge posode izdelavajo večinom po zimi in spomladi z navadnim orodjem. Potrebni les kupi se navadno še v gozdu, tam se razrežejo tudi doge, in doma se potem stvar popolnem dovrši. Strugarsko blago izdelava se z navadnim orodjem. Pri stvarih, ki se iz lesa izrezljujejo, kakor: žlice, vevnice, muhavniki, rabi se navadni nož. Korita, potem lopari za žito, sneg in slad, se kar v gozdu z ročnimi sekirami površno iztešejo, a doma popolnem izdelajo. Obroči iz lesa za zabočke, lesena sita in rešeta upogibali so se blizu do leta 1850. z rokami, a zdaj jih upogibajo na valjarji, železnem ali lesenem. Lesenih obročev izdelava se v ribniškem okraju okoli 300.000 vsako leto, izmed katerih porabi se in pride v trgovino 125.000 kot dovršeno blago, namreč na rešetih in sitih, slednji z dnom od žime ali tudi od železne pletenine. Tudi škafe izdelavajo se v ribniškem okraju za kakih 50 let, a ne v množini. Sklede in krožnike delajo v Sodražici, Zadolah in Zamostci, muhavnike v okraju velikolaškem. Žlice daje osobito bloški okraj v loškem sodniškem okraju, in lahko se reče, da se jih izdelava jeden milijon na leto. Tudi pri sv. Trojici poleg Cerknice bavi se okoli 60 oseb z izdelovanjem žlic. V kočevskem okraju se vsako leto 195.710 razne sodarske posode naredi, koje izdelava 183 oseb 250 delavnikov v vrednosti 37.470 gld. 50 kr., in sicer: 95.250 škafov, 9350 korcev, 7150 ozkih sodcev za jesih, olje itd., 49.000 malih sodcev, ki držé od 1 do 14 litrov tekočine, 10.930 zeharjev za mleko, 3430 kadij, 7450 čutar, 3350 sodcev za surovo maslo, 1000 koritov, 50 kolovratov, 8750 zibelk.

Razen tega izvaža se iz kočevskega okraja v polnih vagonih po železnici neobdelanih palic v vnanje kraje, katere se potem zopet kot izdelane palčike za sprehod nazaj v Avstrijo v velike množini uvažajo. Okoli Starega loga naredi se vsako leto 20 do 30.000 obročev za sita iz bukve, vsak obroč 10 kr., ki se potem skozi Trst na jutrovo pošiljajo; v sta-

*) Iz letnega poročila g. Jan. Murnika, tajnika kranjske trgovinske zbornice.

roložkem kraju izdelava se tudi precejšnja množina loparjev za žito, slad in sneg.

V okraju blejskem, bobinskem, loškem in kranjskem izdelavajo se večinom škafe in sodci; a radi zmedenih gozdnih razmer v Bohinji in na Bledu se izdelovanje bolj in bolj manjša.

Klinčkov za čiščenje zob daje velikoški okraj v znamenitej obilici.

(Konec prih.)

Umrli v Ljubljani.

21. januarja: Jera Zankar, gostaška, 68 let, na sv. Petra cesti št. 56 vsled pljučne vnetice. — Marija Debeljak, gostaška, 47 let, v hiralnici, v krav-jej dolini št. 11, vsled oslabljenja.

22. januarja: Jahana Strle, ubožica, 67 let, na karlovske cesti št. 7, vsled božjasti. — Franciška Prašek, dete nadpaznika, 15 mes. 26 dni, na rebru št. 6, vsled tuberkuloze.

23. januarja: Marija Bončar, soproga hišnega posesnika, 32 let, na sv. Petra cesti št. 45, vsled pljučne tuberkuloze. — Franc Jerše, ključar južne železnice, 30 let, na sv. Petra cesti št. 51, vsled mrvice na srcu.

24. januarja: Peter Indof, delavec v cigarnej fabriki, 28 let, na karlovske cesti št. 18, vsled pljučne tuberkuloze.

Tržne cene

v Ljubljani 25. januarja t. l.

Pšenica hektoliter 6 gld. 50 kr.; — rož 4 gld. 55 kr.; — ječmen 4 gld. 06 kr.; — oves 2 gld. 76 kr.; — ajda 4 gld. 39 kr.; — pros 4 gld. 71 kr.; — kornar 4 gld. 20 kr.; krompir 100 kilogram v 2 gld. 85 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. 50 kr.; — asla kilogram — gl. 96 kr.; — mast — gld. 76 kr.; — ipoh frišen — gl. 54 kr.; — špeh poven — gl. 70 kr.; — jajce po 2 1/2 kr.; — mleka liter 7 kr.; — govedina kilogram 54 kr.; — telečine 50 kr.; — svinjska mesa 44 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 94 kr.; — slame 1 gold. 51 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 9 gold. — kr.; — mehka 6 gld. — kr.

Dunajska borza 25. januarja.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	61 gld. 45 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	62 " 75 "
Zlata renta	73 " 85 "
1860 drž. posojilo	112 " 75 "
Akcije narodne banke	770 " — "
Kreditne akcije	211 " 75 "
London	116 " 70 "
Napol.	9 " 33 1/4 "
C. kr. cekini	5 " 56 "
Srebro	100 " — "
Državne marke	57 " 70 "

Pravi in daleč sloveči in priljubljeni

polhovgradski brinjevec

razpošilja podpisani uže 13 let v polno zadovoljnost čestitih p. n. naročnikov. Za blagovoljna pripošiljanja znatnih naročil prosí se še na dalje, in vsakemu zagotavlja, da bode dobil zajamčeno pravo blago.

S števanjem se priporoča

J. N. Rant,

(23—2) v Polhovem gradu pri Ljubljani.

Marke Wir empfehlen geschützt.
als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel
Wagendecken (Plachen), Bettelagen, Zeltstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne

in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

„Solide Firmen als Vertreter erwünscht“

(130—155)

Dr. Franc Papež,

advokat v Ljubljani, (20—2)

(poprej koncipijent pri dr. Moše-tu)

ima svojo pisarno v križevniških ulicah
h. šte. 4, v I. nadstropji.

Olje za sluh

štabnega nadlečnika dr. Schmidt-a,

zdravi vsako gluhost, ako nij prirojena
(ako kdo teško sliši, ali mu v ušesih
šumi, se takoj ozdravi).

Cena jedne sklenici z navodom kako se
rabi 2 gold., v provincije razpošilja se
franco proti poštni nakaznici z 2 gld. 40 kr.

Glavno zalogo ima Julius Grätz,
Dunaj, VI., Mariahilferstrasse Nr. 79.

Spričevalo. Več nego 12 let nijsem vsled bolezni na levo uho nič slišal, kar me je jako motilo, in mi je bilo sitno pri mojem poslovanju; vsa sredstva nijso nič pomagala, dokler me nij star prijatelj na vaše olje za sluh opozoril. Ker sem pa uže toliko porabil bil, hotel sem tudi to, in doživel sem vse, da sem slišal zopet uže v 14 dneh, ko sem še le pol sklenico porabil. Vsem na ta način bolnim se z najboljšo vestjo lahko najtopleje priporoča. (423—11)

Julius Steinberg, Fürstenwalde.

Nagla in gotova pomoč zoper bolezní v želodci.

Dr. Rose

krepični balzam,

najboljše in najizdatnejše sredstvo za

ohranitev zdravja,

čistitev in vzdržanje čistoče sokov in krvi ter
za pospešenje dobre prebave, dobiva se pravi
po 50 kr. in 1 gold.

vedno v zaloga: v Ljubljani pri lekarni-
čarjih: G. Piccoli, Jos. Svoboda, Erasmus
Birschtz; v Rudolfovem: Dom. Rizzoli,
lekarnar; v Kočevji: Andr. Braun.

Vse lekarnice in večje prodajalnice ma-
terijalij v Avstro-Ogerskeji imajo zaloge tega kre-
pilnega balzama.

Glavna zaloga:

B. Fragner,

lekarna „k črnemu orlu“, Eck der Sporn-
gasse Nro. 205—III. in Prag

Prepis.

Brandeis, 12. januarja 1876.

Visokočestiti gospodi!

Uže dlje časa sem trpel bolečine v že-
lodeu ter se mi nij ljubilo jesti. Tu me je
nekdo opozoril na Vaše zdravilo „dr. Rose
krepični balzam“ in jaz sem ga zavžil.

Porabivši prvo sklenico, opazil sem uže
dober vseh in ko sem še nadalje rabil Vaš
balzam, so bolečine v želodecu uže popolnem
izginile, dobil sem zopet apetit in zdaj sem do
cela zopet ozdravel.

Zahvaljujoč se Vam najprisrčnejše, in naj-
toplejše priporočujoč „dr. Rose krepični bal-
zam“ vsem bolnim v želodecu, se beležim
z odličnim spoštovanjem

(5—22)

F. Staudigl.

Tuji.

24. januarja:

Pri Slonu: Ganzleim iz Dunaja. — Unger iz Zidanega mosta. — Miler iz Livno. — Löwy iz Kaniže. — Koman iz Celovca. — Bransche iz Dunaja. — Kavčič iz Sevnice. — Kanitz iz Dunaja. — Glücklich, Valonšek iz Prage. — Königstein iz Dunaja.

Pri Maliču: Globočnik iz Železnikov. — Einstern, Dittel, Schwarz, Schlesinger iz Dunaja. — Novak iz Klanca. — Freund iz Dunaja. — Waydt iz Berlina. — Stiasny iz Dunaja.

Pri bavarskem dvoru: Grusevin, Grusovič iz Trsta. — Urbanec iz Koroškega.

Očitna dražba.

Cela še velika zaloga blaga Andrej Schreyer-jeve kon-
kurzne mase, obstoječa iz nirenberskega, kratkega, igračnega, želez-
nega, medenega, plehatega blaga, raznega orodja in posode, se bode
od 27. januarja t. l. naprej do popolne razprodaje, vsak dan dopolu-
dne in popoldne v prodajalnici v špitalskih ulicah v Ljub-
ljani po očitnej dražbi na veliko in na drobno proti gotovej plači
razprodajala, in vabi k mnogobrojnej udeležbi (24—3)

Opravništvo And. Schreyer-jeve konkurzne mase.

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.

Izdatelj in urednik Josp Jurčič.